

De voorzitter van de Tweede Kamer
der Staten-Generaal
Postbus 20018
2500 EA Den Haag

Uw brief van	Ons kenmerk	Contactpersoon	Zoetermeer
	SFB/2002/1571		28 januari 2002
Onderwerp		Doorkiesnummer	
Onderzoek 'Inkomenspositie van studenten'			

In 1997 is de inkomenspositie van studenten onderzocht door het Instituut voor Onderzoek van het Wetenschappelijk Onderwijs (IOWO). Sinds die tijd heeft zich een aantal ontwikkelingen in regelingen voorgedaan, die invloed kunnen hebben gehad op de (relatieve) inkomenspositie van studerende jongeren. De belangrijkste ontwikkeling was de belastingherziening 2001 (Wet inkomstenbelasting 2001). Daarnaast werd in 1997 de studiefinanciering voor scholieren in het voortgezet onderwijs afgeschaft. In plaats hiervan kwam de regeling VO18+ van de Wet Tegemoetkoming Studiekosten (WTS). Sinds 1 januari 1999 worden alle componenten van de studiefinanciering: basisbeurs, aanvullende beurs en rentedragende lening, alsmede de basistoelage VO18+ op basis van loon- en prijsontwikkelingen geïndexeerd.

Naar aanleiding van deze veranderingen heb ik Regioplan in 2001 gevraagd te onderzoeken hoe de inkomenspositie van studenten zich heeft ontwikkeld in vergelijking tot die van leeftijdgenoten. Daarnaast heb ik gevraagd te onderzoeken hoe de hoogte van de basistoelage VO18+ voor scholieren van 18 jaar en ouder in het voortgezet onderwijs zich heeft ontwikkeld in vergelijking tot de hoogte van de kinderbijslag. In het voorliggende onderzoek zijn voor de periode 1996-2001 de normbedragen voor studiefinanciering (WSF) vergeleken met de bijstandsnormen en het wettelijk minimumloon voor 18-jarigen en 23-jarigen. De basistoelage VO18+ en de kinderbijslag voor ouders met kinderen van 12-17 jaar zijn

vergeleken voor de periode 1997-2001.

Studiefinanciering

De bedragen van de bijstand en het wettelijk minimumloon zijn per 1 januari netto toegenomen door verlaging van de tarieven van de belastingschijven door de Wet Inkomstenbelasting 2001. Studiefinanciering valt niet onder het belastbaar inkomen, waardoor de herziening van het belastingstelsel geen invloed heeft gehad op de hoogte van de studiefinanciering. De studiefinanciering is in 2000 gestegen door verhoging van de rentedragende lening met € 45,38 (fl. 100,-). In onderstaande tabel valt af te lezen dat deze stijging groter is dan de stijging van de bijstand door de nieuwe belastingwet. Ten opzichte van 1 januari 2000 waren de bedragen voor de bijstand op 1 januari 2001 met 7 procent gestegen. De bedragen voor studiefinanciering waren met 10-15 procent gestegen ten opzichte van 1 januari 2000. De totale ontwikkeling heeft over de periode 1996-2001 voor de studiefinanciering ongeveer gelijke tred gehouden met de ontwikkeling van de bijstand. Alleen minimumloon voor 23-jarigen is sneller gestegen dan de studiefinanciering voor uitwonenden. Ik concludeer dat de ontwikkeling van de studiefinanciering de afgelopen jaren voldoende is geweest en derhalve niet hoeft worden bijgesteld.

		Groei sinds 2000			Groei sinds 1996		
Uit/ Thuiswo- nend	Inkomens- bron	Jan '00	Jan '01	Jan '01 t.o.v. jan '00	Jan '96	Sep '01	Sep '01 t.o.v. jan '96
Thuis- wonend	Stufi MBO	€ 358	€ 412	+ 15%	€ 311	€ 415	+ 33%
	Stufi HO	€ 403	€ 458	+ 14%	€ 349	€ 460	+ 32%
	Bijstand 23-jaar	€ 492	€ 526	+ 7%	€ 437	€ 534	+ 22%
Uit- wonend	Stufi MBO	€ 510	€ 568	+ 11%	€ 463	€ 570	+ 23%
	Stufi HO	€ 555	€ 613	+ 10%	€ 501	€ 615	+ 23%
	Bijstand 23-jaar	€ 689	€ 736	+ 7%	€ 612	€ 747	+ 23%
Geen onder- scheid	Bijstand 18-jaar	€ 170	€ 182	+ 7%	€ 151	€ 185	+ 23%
	Wml 18-jaar	€ 475	€ 505	+ 6%	€ 417	€ 512	+ 23%
	Wml 23-jaar	€ 889	€ 998	+ 12%	€ 790	€ 1014	+ 28%

Tabel. Normbedragen voor studiefinanciering, bijstand en wettelijk minimumloon voor uit- en thuiswonende jongeren van 18 en 23 jaar. Studiefinanciering kent geen onderscheid naar leeftijd. Bijstand voor 18-jarigen en het wettelijk minimumloon kent geen onderscheid naar woonsituatie.

De hoogte van studiefinanciering was, in tegenstelling tot de

bijstand, niet leeftijdsgebonden. Het bijstandsbedrag voor 18-jarigen is lager dan de studiefinanciering. Het verschil bedroeg gemiddeld op 1 september 2001 per maand voor thuiswonenden ongeveer € 253,- en voor uitwonenden ongeveer € 408,-. De studiefinanciering is wel lager dan de bijstandnorm voor 23-jarigen. Het verschil bedraagt gemiddeld per maand ongeveer € 97,- voor thuiswonenden en ongeveer € 155,- voor uitwonenden. Ik concludeer dat de verschillen in de hoogte van de bijstandsbedragen en de studiefinancieringbedragen voor een belangrijk deel worden veroorzaakt door het feit dat het normbedrag voor studiefinanciering niet leeftijdsafhankelijk is, terwijl dit bij de bijstand wel het geval is. De verschillen tussen het minimumloon en studiefinanciering zijn eveneens leeftijdsafhankelijk. Ik ben dan ook van mening dat bovenstaande resultaten er geen aanleiding toe geven de normbedragen voor studiefinanciering te verhogen, mede omdat studenten, in tegenstelling tot bijstandsgerechtigden, jaarlijks een flink bedrag mogen bijverdienen zonder dat zij op hun studiefinanciering gekort worden (in 2001 was dit € 9110,64).

Basistoelage VO18+

De regeling VO18+ is in 1997 in de WTS opgenomen en valt sinds 1 augustus 2001 onder de WTOS. Deze regeling is in plaats gekomen van de studiefinanciering voor scholieren van 18 jaar en ouder in het voortgezet onderwijs. De regeling VO18+ bestaat uit een basistoelage voor iedereen en een tegemoetkoming in de onderwijsbijdrage en schoolkosten die afhankelijk is van het inkomen van de ouders. Bij de invoering van de regeling VO18+ is de hoogte van de basistoelage vastgesteld op basis van de hoogte van de kinderbijslag.

De kinderbijslag heeft zich sneller ontwikkeld dan de basistoelage VO 18+. De hoogte van de kinderbijslag was op 1 januari 2001 met 20 procent gestegen ten opzichte van 1 januari 1997, terwijl de basistoelage met 6 procent was gestegen. De feitelijke kinderbijslag voor thuiswonende scholieren van 17 jaar (€ 77,81 per maand) bedroeg op 1 januari 2001 evenwel € 6,78 minder dan de basistoelage VO 18+ voor thuiswonende scholieren van € 84,59 per maand. Voor uitwonenden bedroeg het verschil op 1 januari 2001 tussen basistoelage VO 18+ (€ 197,21) en de maximale kinderbijslag (€ 155,63) € 41,58 per maand.

De hoogte van de basistoelage is gebaseerd op de kinderbijslagnorm uit een overgangsregeling voor de kinderbijslag. Het bedrag uit deze overgangsregeling ligt hoger dan het huidige bedrag voor kinderbijslag. In het voorliggende onderzoek is er geen rekening mee gehouden dat de betreffende overgangsregeling sinds 1 januari 2001 niet meer

van toepassing is. Ondanks de snellere ontwikkeling van de kinderbijslag is de huidige basistoelage dan ook hoger dan de huidige kinderbijslag voor één kind van 17 jaar. Ik vind dan ook dat het normbedrag voor de basistoelage VO18+ niet aangepast hoeft te worden.

Conclusie

De ontwikkeling van studiefinanciering is in grote lijnen gelijk aan de ontwikkeling van de bijstand. Verschillen in hoogte tussen studiefinanciering en bijstand effenen zich gedurende de duur van de studie uit. Tevens hebben studenten ruim de mogelijkheid om bij te verdienen. De hoogte van de basistoelage is vergelijkbaar met die van de kinderbijslag.

Uit het voorliggende onderzoek concludeer ik dat
studiefinanciering en basistoelage V018+ in de pas lopen met
vergelijkbare overdrachtscomponenten.

De minister van Onderwijs, Cultuur en Wetenschappen,

(drs. L.M.L.H.A. Hermans)